

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN
SOCIALFÖRVALTNINGEN

upprättad: 2010-11-22
reviderad: 2012-02-22
reviderad: 2013-04-02
reviderad: 2016-02-04

Handlingsplan vid frånvaro

Handläggare:
Datum:

Susanne Pettersson
2016-02-04

2016-02-04

Handlingsplan vid frånvaro

Frånvaro från undervisningen är ofta ett tecken på ohälsa. Det kan bero på brister i skolmiljön, dåliga relationer med kamrater eller lärare, missförhållanden i hemmet, alkohol eller drogmissbruk, psykisk eller fysisk sjukdom.

Ansvar för att hjälpa elever med ogiltig frånvaro tillbaka till undervisningen är delat mellan vårdnadshavare och skolan. Vårdnadshavarnas ansvar är att se till att barnet kommer till skolan. Skolans ansvar är att ordna skolmiljön på ett sätt som ger eleven bästa möjliga inlärningsmöjligheter och trygghet. I arbetet med att hjälpa elever med ogiltig frånvaro tillbaka till undervisningen är det Viktigt:

- att upptäcka frånvaron tidigt
- att agera efter handlingsplanen
- att ha ett nära samarbete med vårdnadshavare
- att ha en upparbetad kontakt med socialtjänst och barnpsykiatri

Varför en handlingsplan?

När en elev stannar hemma dag efter dag bildas snabbt ett destruktivt mönster som blir svårare att bryta ju längre tiden går. Ett barn som inte går i skolan får snabbt stämpel som annorlunda och riskerar att bli socialt isolerad. Barnet har då inte bara själva utgångsproblemet att brottas med, utan också de sociala konsekvenserna.

Denna handlingsplan vill peka på signaler att vara uppmärksam på och ge förslag på åtgärder, så att inte värdefull tid och möjligheter till återgång till skolan för eleven, familjen och skolan går förlorade. Ett fall av skolvägran bör hanteras brådskande i ett tidigt skede.

Risk- och skyddsfaktorer

Närvaro i skolan är en förutsättning för goda skolprestationer som i sig utgör en skyddsfaktor senare i livet.

Bland skyddsfaktorerna finns bland annat god problemlösningsförmåga, självkontroll, självförtroende, känsla av sammanhang och social kompetens.

Forskning visar att bland de mest allvarliga riskfaktorerna för barn över 12 år är bristande sociala band, antisociala kamrater och antisocialt beteende senare i livet. Även faktorer som bristande skolprestationer och dålig relation till skolan finns med bland dessa.

Bland barn under 12 år visar forskning att tidigt antisocialt beteende och socioekonomisk status finns bland de allvarligaste riskfaktorerna.

Skolplikt

I Sverige råder skolplikt från det är barnet fyller 7 år och upphör det år barnet fyller 16 år. Se bilaga 1 Barn som går i förskoleklass har inte skolplikt – att gå i förskoleklass är frivilligt. Denna handlingsplan är dock tillämplig att använda vid fall då sexåringar ”skolvägrar”.

Närvaroplikt

Närvaroplikten regleras i 7 kap. 17 § i skollagen. Det krävs giltigt skäl för att få utebli från undervisningen.

Det står i skollagen att varje barn ska delta i verksamheten såvida inte barnet är sjukt eller har annat giltigt skäl för frånvaro. Ansvar för att se till att barnet fullgör sin skolgång delas mellan hemkommunen och barnets vårdnadshavare.

Enligt 7 kap. 17a § skollagen är det rektorns ansvar att kontakta med elevens vårdnadshavare *samma dag* om en elev är borta från skolan utan giltig anledning.

Anmälningsskyldighet vid frånvaro

Regleras i 4 kap 8§ i skolförordningen enligt följande

8 § ”Om en elev på grund av sjukdom eller av någon annan orsak inte kan delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska hindret snarast anmälas till skolenheten.

Rektorn får besluta hur anmälningsskyldigheten ska fullgöras”

Rutiner vid frånvaro

- Frånvarooanmälan görs till telefonsvarare på alla skolor eller med sms och frånvaron registreras.
- Undervisande lärare registrerar frånvaro från lektioner. Sms skickas till vårdnadshavare för elever på högstadiet..
- Om elev är frånvarande utan frånvarooanmälan **under första lektionen** kontaktas vårdnadshavare **omgående**.
- Om elev är frånvarande utan frånvarooanmälan kontaktar mentor vårdnadshavare **samma dag**.
- Om elev har behov av att gå hem under skoldagen skall skolan **alltid** meddela vårdnadshavare innan de lämnar skolan.
- När **anmäld sjukfrånvaro** överstiger tio dagar under en månad kontaktar mentor skolsköterska som kontaktar vårdnadshavare. Mentor anmäler ärendet till EHT på ordinarie EHT-blankett. När anmälan går till EHT angående frånvaro, bifogas ett utdrag ur skolwebben för analys. (rapporten heter ”Frånvarotillfällen veckovis”)

All frånvaro registreras i skolwebben.

Vad är ogiltig frånvaro?

All frånvaro som inte är anmäld av vårdnadshavare betraktas som olovlig. Den kan omfatta enstaka lektioner och/eller dagar.

Vad är orosfrånvaro?

Då anmäld frånvaro överstiger något av följande kriterier, betraktar vi den som oroande

- sammanhängande anmäld frånvaro som överstiger tio skoldagar.
- ströfrånvaro överstigande 20 % av undervisningstiden eller mer än 5 tillfällen under en 4-veckorsperiod

Vad är skolvägran?

Vi definierar det som skolvägran när en elev under en längre period stannar hemma från skolan utan tydlig anledning som sjukdom eller ledighet.

Varningssignaler:

- Frånvaro i förskolan samt i de yngre skolåren, föräldrarna signalerar att de har svårt att få iväg sitt barn på morgnarna
- Frånvaro i förskoleklass med hänvisning till frivilligt deltagande
- En elev är frånvarande utan att var sjukanmäld
- Upprepad anmäld sjukfrånvaro
- En elev är borta ovanligt länge i samband med sjukdom
- Upprepad frånvaro pga. diffusa sjukdomstillstånd, ex huvudvärk, magont
- Mönster i frånvaron, enskilda ämnen, dagar, tidpunkter.
- Frånvaro från gymnastik
- En elev kommer ofta för sent eller går hem under skoldagen

Handlingsplan vid ogiltig frånvaro**Steg 1****Vid första och andra tillfället med ogiltig frånvaro.**

Mentor har ett allvarligt samtal med eleven.

Mentor kontaktar vårdnadshavare **samma dag** för att informera.

Mentor informerar om att vid upprepning kallas vårdnadshavare till skolan för ett möte.

Mentor dokumenterar.

När anmälan går till rektor och EHT angående frånvaro, bifogas en rapport ur skolwebben för analys. (rapporten heter "Frånvarotillfällen veckovis")

Steg 2**Efter tredje tillfället med ogiltig frånvaro.**

Mentor kallar elev och förälder till möte. Uppföljning inom två veckor. Vid positivt resultat avslutas ärendet och en kopia av dokumentationen lämnas till EHT.

Steg 3**Om inte ogiltig frånvaro upphört.**

Mentor gör anmälan till EHT via blankett.

Kartläggning görs av elevhälsans personal i syfte att finna orsaker till elevens frånvaro.

Efter analys diskuteras åtgärder och handlingsplan upprättas.

Vid behov tas kontakt med skolpsykolog.

Steg 4**Om inte ogiltig frånvaro upphört.**

Rektor kallar vårdnadshavare till Elevhälsomöte. Uppföljning av handlingsplan.

Bestäms tid för uppföljning ca två veckor senare.

Vårdnadshavare informeras på detta möte om att en anmälan kan komma att göras till socialtjänsten.

Steg 5**Om inte ogiltig frånvaro upphört betecknas det som skolvägran.**

Rektor kallar vårdnadshavare till förstärkt Elevhälsomöte där socialtjänsten deltar och anmälan kan göras. Samordnad Individuell Plan (SIP) upprättas. Ev Västbusmöte.

Skolvägran

Skolan har skyldighet att göra en anmälan till socialtjänsten.

Elevhälsomöte med elev, föräldrar, mentor, socialtjänst, BUP och rektor samt elevhälsopersonal.

Sker ingen positiv förändring anmäls ärendet till Barn och Utbildningsnämnden. Nämnden kan vid omfattande frånvaro besluta om åtgärder. Föräldrar kan åläggas vite.

Handlingsplan vid orosfrånvaro

Steg 1

Vid orosfrånvaro.

När **anmäld sjukfrånvaro** överstiger tio dagar under en månad eller ca 20 % under en 4-veckorsperiod, kontaktar mentor skolsköterska som kontaktar vårdnadshavare. Mentor anmäler ärendet till rektor på ordinarie EHT-blankett.

När anmälan går till EHT angående frånvaro, bifogas en rapport ur skolwebben för analys. (rapporten heter "Frånvarotillfällen veckovis")

Steg 2

Efter analys av frånvaron.

Uppföljningsansvar hos mentor med ev. samtal med vårdnadshavare.

Vid positivt resultat avslutas ärendet och en kopia av dokumentationen lämnas till EHT.

Steg 3

Om inte orosfrånvaro upphört.

Kartläggning görs av elevhälsans personal i syfte att finna orsaker till elevens frånvaro. Vid behov tas kontakt med skolpsykolog.

Efter analys diskuteras åtgärder och handlingsplan upprättas.

Steg 4

Mentor kallar vårdnadshavare till Elevhälsomöte där rektor ingår och representant för elevhälsan.

Uppföljning av handlingsplan.

Bestäms tid för uppföljning ca två veckor senare.

Vårdnadshavare informeras på detta möte om att en anmälan kan komma att göras till socialtjänsten.

Steg 5

Om inte orosfrånvaro upphört betecknas det som skolvägran.

Rektor kallar till förstärkt Elevhälsomöte där socialtjänsten deltar och anmälan kan göras. Samordnad Individuell Plan (SIP) upprättas. Ev Västbusmöte.

Skolvägran

Skolan har skyldighet att göra en anmälan till socialtjänsten.

Elevhälsomöte med elev, föräldrar, mentor, socialtjänst, BUP och rektor samt elevhälsopersonal.

Sker ingen positiv förändring anmäls ärendet till Barn och Utbildningsnämnden. Nämnden kan vid omfattande frånvaro besluta om åtgärder.

Dokumentation

Handlingsplan vid OGILTIG FRÅNVARO

Alla frånvaro som inte är anmäld av vårdnadshavare betraktas som olovlig. Den kan omfatta enstaka lektioner och/eller dagar.

Elevens namn: _____ Klass: _____

Ansvarig mentor namn: _____

Steg 1

Vid första och andra tillfället med ogiltig frånvaro.

Mentor har ett allvarligt samtal med eleven och kontaktar vårdnadshavare samma dag. Mentor informerar om att vid upprepning kallas vårdnadshavare till skolan för ett möte.

Datum: _____

Steg 2

Efter tredje tillfället med ogiltig frånvaro

Mentor kallar elev och förälder till möte.

Datum för möte: _____

(Mentor har uppföljande kontakt inom två veckor.)
Vid positivt resultat avslutas ärendet och en kopia av dokumentationen lämnas till rektor.

Ärendet avslutas: (datum)

Steg 3

Om inte ogiltig frånvaro upphört.

Mentor gör anmälan till EHT (via blankett).

Datum då ärendet tas upp: _____

Kartläggning görs av elevhälsans personal i syfte att finna orsaker till elevens frånvaro.

Åtgärd: förslag till handlingsplan

Steg 4

Om inte ogiltig frånvaro upphört.

Rektor kallar till elevhälsomöte

Datum: _____

Åtgärdsprogram upprättas.

Vårdnadshavare informeras på detta möte om att en anmälan kan komma att göras till socialtjänste

Steg 5

Om inte ogiltig frånvaro upphört betecknas det som skolvägran.

Rektor kallar till förstärkt elevhälsomöte där socialtjänsten deltar och anmälan kan göras.

Datum för möte:

Sker ingen positiv förändring anmäls ärendet till Barn och Utbildningsnämnden. Nämnden kan vid omfattande frånvaro besluta om åtgärder. Föräldrar kan åläggas vite.

Dokumentation

Handlingsplan vid OROSFRÅNVARO

När anmäld sjukfrånvaro överstiger 10 dagar under en månad eller ströfrånvaro överstigande 20 % av undervisningstiden under en 4 veckors period.

Elevens namn: _____ **Klass:** _____

Ansvarig mentor namn: _____

Steg 1

Vid orosfrånvaro

Mentor kontaktar skolsköterskan som kontaktar vårdnadshavare.

Mentor anmäler ärende till rektor med bifogad frånvarorapport för perioden. Mentor medverkar i elevhälsans möte

Datum: _____

Steg 3

Om inte orosfrånvaro upphört.

Kartläggning görs av elevhälsans personal i syfte att finna orsaker till elevens frånvaro.

Åtgärd: förslag till åtgärdsprogram

Steg 2

Efter elevhälsans analys om frånvaro

Uppföljningsansvar hos mentor, samtal med vårdnadshavare och eventuellt åtgärdsprogram

Datum för kontakt: _____

(Mentor har uppföljning inom två veckor.)

Vid positivt resultat avslutas ärendet och en kopia av dokumentationen lämnas till rektor.

Ärendet avslutas: (datum)

Steg 4

Om inte orosfrånvaro upphört.

Mentor kallar vårdnadshavare till elevhälsomöte. Rektor och representant från elevhälsa ingår.

Datum: _____

Uppföljningsmöte (inom 2 veckor)

Datum:

Vårdnadshavare informeras på detta möte om att en anmälan kan komma att göras till socialtjänsten.

Steg 5

Om inte orosfrånvaro upphört betecknas det som skolvägran.

Rektor kallar till förstärkt elevhälsomöte där socialtjänsten deltar och anmälan kan göras.

Datum för möte:

Sker ingen positiv förändring anmäls ärendet till Barn och Utbildningsnämnden. Nämnden kan vid omfattande frånvaro besluta om åtgärder.

Rutiner för ELOF-arbetet på skolnivå

Åtgärder

Förebyggande

Information från avlämnande förskola/skola ang frånvaro. Statistik från skolwebben biläggs dokumentationen. Mottagande skola är observanta för att tidigt upptäcka ev fortsatt frånvaro. Blankett om anmälan till socialtjänsten (läggas i PMO)

Kartläggning

Skolsocial kartläggning/djupintervju skolkurator
Hälsosamtal hos skolsköterskan utifrån frånvaron
Samtal med specialpedagog utifrån checklista ”extra anpassningar”
Samtalsmetodik? Ta fram olika verktyg för samtalet, samtalskort, samtalsmatta osv
Gå runda i skolan, osäkra miljöer. Upprätta lokal checklista.
Möte med psykolog
Handlingsplan upprättas

Arbetsprocess

Utse koordinator som håller kontakten med hemmet. ”Named person” skapar en kontaktrutin med den personal som är involverad. Tydlig information till förälder om vem som är kontaktperson.
Hemundervisning skall erbjudas hemma eller i annan lokal/miljö.
Specialpedagog stödjer mentor/undervisande lärare att göra prioritering för elevens arbete.
Skolan skall ha kvar förväntningar på eleven utifrån en rimlig nivå.
Mentor, eller den rektorn utser, skall ha kontakt med eleven 2 gr/vecka om **eleven** är ”hemmasittare”. Sms, telefon, mail, skype.
Regelbundna uppföljningsmöten bokas vid första Elevhälsomötet.
Vid alla möten med socialtjänsts myndighetsdel samt BUP eller BUM skall en SIP (Samordnad Individuell Plan) upprättas. Sammanställande verksamhet ansvarar att SIP görs. Hittas på Västbus.se
Uppföljning med eleven skall ske efter det att eleven är tillbaka i skolan igen.

,
,

Vad säger lagen om skolplikt och frånvaro?

Bilaga 1

Skolverket skriver så här om skolplikt och frånvaro utifrån bestämmelserna i skollagen:

”Skollagen anger en ovillkorlig rätt för alla barn med vanlig skolplikt att få tillgång till utbildning. Därför måste såväl kommunala som fristående skolor ha tillfredsställande rutiner för hur man skall agera då elever är frånvarande från undervisningen”.

”När en elev, utan giltiga skäl såsom sjukdom och liknande skäl eller beviljad ledighet, är frånvarande från skolan, ankommer det på huvudmannen att utan oskäligt dröjsmål utreda vad frånvaron beror på.”

I skollagen är det kapitel 7 som handlar om detta:

2 § ”Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt enligt föreskrifterna i detta kapitel. ---”.

”Skolplikten motsvaras av en rätt att få utbildning inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom.”

10 § ”Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år.”

17 § ”En elev i grundskolan, grundsärskolan, --- ”, ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. ---” om en elev i grundskolan, grundsärskolan”---- ”utan giltig frånvaro uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektor se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag,”

21 § ”Hemkommunen ska se till att skolpliktiga elever som inte går i dess grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får föreskriven utbildning”.

22§ ”Kommunen skall se till att eleverna i dess grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång”.

20 § ”Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn skall se till att barnet fullgör sin skolplikt.”

23 § ”Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte gjort vad denne är skyldig att göra för att så skall ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter”--- ”.

Ett föreläggande gäller omedelbart, även om beslutet överklagas. Beslut av styrelsen för utbildning i ärenden i denna paragraf får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.”

Socialtjänstlagen: 14 kap 1§ anmälan om missförhållanden

I andra stycket beskrivs anmälningsskyldigheten ;

”...Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter.

Sådan anmälningsskyldighet gäller också dem som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet som berör barn och unga eller annan yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet inom hälso- och sjukvården eller på socialtjänstens område...”